

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

Tractatus formalitatū

Arti. I.

3

remouemus ab istis in creaturis finitatem: et attribuimus sumitatem vel infinitatem: et dicimus quod sapientia est in deo substantia: non accidens: eadem realiter: non distincta infinita et summa: et non finita. Et ita quecumque acipiunt ex creaturis et attribuunt ipsi deo via remotionis et eminentie et non sunt predicatae quidditativa: sunt proprie attributa.

Pro intelligētia quod sunt relationes notioales et non coes scito quod relationes notioales sunt que cōpetit vni personam aut duabus sic punitas: spiratio activa: et dominum notioales a noscere: quod ipsas noscum et notificant personam diuinam: sicut per punitatem: per spirationem et actionem: per filium. Relationes coes sunt que cōpetit oibus personis diuinis: sicut identitas: similitudo: et equalitas: quaequevis relatio formalis in oibus.

Quia dicit iste auctor formalitatū quod a deo ex trinsecus aduentis. Est aduentus quod p̄p̄ et recte loquendo sicut via doctoris subtilis: respectus qui est per se in predicamento relonis: p̄p̄ appellatur relatio. Respectus vero qui sunt ex genere relationis: appellantur habitudines: et respectus et non p̄p̄ relationes. **C**um quo est notandum quod ista se habet per ordinem: relationum: relatio respectus et habitudo inter eas: et non relatio est prima. Tunc oī est relationum est relatione vel includit relationem: relationum. Ultra relationem quam includit includit aliquid absolutum quod denotat referri per ipsas relationes: et relatione non includit aliquid ab solutum. Sicut oī relatione est respectus: et non oī respectus est relatione: quod relatione est respectus intrinsecus aduentis: qui oī ex natura fundamenti posito termino. Respectus autem est quoddam coe: ad respectum intrinsecus aduentis: et est extrinsecus aduentis. Sicut oī respectus est habitudo: non oī habitudo est respectus: quod iter subjectum et propriā passionē est habitudo: et tamen non est respectus. Sicut circumscripsit oibus relationibus: essentia diuina ad attributa est aliqua habitudo (qualis est fundamenti ad fundati) et tamen non est aliquis respectus: quod repugnat essentia ut essentia est ad aliquid referri. Ex quo sequitur quod loquendo proprie de relatione: solum respectus intrinsecus aduentis est relatione sicut viam. **D**icitur.

Pro intelligētia divisionis qua ens est diuini subiectum quod sicut in substantia et accidens. Est aduentus quod sicut in substantia et substantia: vel a substantia: id est in substantia: sicut non repertus in deo: quod deus nulli substitut: eo modo quo sicut substantia accidens: a quo substitutus sicut substantia principalis. Si capias autem sicut substantia et substantia: sic deus est substantia. Illud autem quod sicut substantia: vel per se existit: vel non per se existit: et non a se. Tertio modo pro eo quod non per se existit ex se: neque a se: sed in alio existit. **C**um vero modo deo est substantia: quod per se existit et a se. Deus nam est de se suius esse: et hoc est per essentiam: alia autem habet esse per participationem: et sic habet esse ab alio: et non a se. Autem deus de se sit sui usque: appareat per illud. **E**xodi. 3. ca. Qui est misericordia ad vos: ubi deus denotatus hoc nomine esse: et denotatus quod est ipsum esse et infinitum esse. **S**cilicet modo substantia deo est omne illud quod est proprie in predicamento substantiae principale a genere generalissimo: visus ad individua inclusum. **A**dventus tamen quod per se existere accipit in isto scilicet modo pro eo quod est per se ens: et non est in alio per inherētiam: et non accipit per se existere pro ipsa existentia actuali: ut intelligatur quod quodlibet quod est per se in predicamento substantiae sit per se existere talis existentia: quod quecumque sunt per se in tali predicamento et in aliis: abstrahit ab existentia actuali: et ratio est: quod ens existere est unum per accidentem: eo modo quo albedo intensa est unum per accidentem: et sicut albedo intensa non reponit in predicamento: quod talis albedo intensa includit aliquid quod est extra quidditatem eius: sicut etiam dominum est de ente existente: et includit existentiam. Sed per se existere quod est per se in predicamento substantiae est per se ens: ut per se ens distinguatur contra ens in alio per inherētiam: quoniam

inherere alicui est dare esse sicut quod alicui enti per se simplificiter. Quis autem nihil quod est per se in predicamento substantiae est sic esse sicut quod est in predicamento substantiae est inherētia: quod autem inherere sit sic dare et sicut quid enti priori: appareat deinde Doc. sub. in' quolibet. q. 3. **C**um quo sequitur quod quod quecumque sunt in predicamento substantiae est: dicitur isto modo per se existere: sicut quod est per se esse. **C**um subiectum modum capiatur per eo quod est ens per se: ut per se ens distinguatur sicut in alio: et hoc non solum per inherētiam vel informationem: sed et ut per se in toto: et isto modo substantia non de parte substantiae integrali vel essentiali: quod per se integrum est in alio: et sicut per se essentialis. Quoniam ergo dividitur ens in substantiam et accidens: capiatur substantia non primo modo: nec secundum modo: sed secundum modo.

Pro intelligentia quod sit accidens est aduentus: et quod accidens vel capiatur per extraneum a quiditate alicuius: vel accipitur per eo quod perficit accidentalem aliquid hunc esse perfectum: sicut quod aduenit ei in esse completo et perfecto. **D**icitur modo accipitur: ut plurimum: a metaphysicis: scilicet modo accipitur physice vel logice. **M**odo vero accipitur coiter in fallacia accidens quod committitur in his quorum unum aliquo modo extraneatur ab alio. **S**cilicet modo accipitur a Porphyrio. cap. de accidente: qui diffinit accidens coe: et est illud quod adest vel abest etiam. Applicando ad propositionem quoniam dividitur ens in substantiam et accidens: accipitur accidens. scilicet modo et non primo modo. **C**um intelligenter distinguitur rei quod dicitur a reor rebus: est aduentus quod res rata dicitur res quod habet rationem et firmatatem: quod res est res essentia: vel existentia. Et illa res in creaturis non ponitur esse ab eterno in tali ratione de mente. **D**oc. sub. ut per se in p. di. 36. habuerit. n. creature per se esse sicut quod quod ab eterno: quod est esse cognitum in mente diuina: et non habuerunt aliquid verum esse existentia aut essentia: quod dicitur Fractus et Henricus de gaudio: et sequaces istorum. **A**dventus tamen quod res rata non distinguatur a figuris per aliquid esse verum ex natura rei essentia: aut existentia: quod habuerit ab eterno ex natura rei: sed solum per hoc quod tali rei non repugnat esse existere et produci ad tale esse per aliquam potentiam productivam. exempli gratia: humanitas est res rata a chimera distincta per hoc quod humanitas non repugnat esse existere: sicut bene chimere. Et ita vera entia quicumque: sicut distinguuntur a figuris: et non per aliquid esse ex natura rei quod habuerit ab eterno. **H**enricus de gaudio. Et patet hoc a **S**co. i pmo dis. 36. q. vna. **C**ato in primo distin. 36. q. vna.

Pro intelligētia divisionis entis in ens similem et in actum sicut quod est ens in potentia. **C**um quo notandum quod potentia est duplex: quod est potentia obiectiva: quedam subiectiva. Ens in potentia obiectiva est illud quod non est ens: et non potest esse: et est ens quod potest esse obiectum alicuius potentie productivae quod a communitate. 9. meta. c. 13. **P**otentia et actus sunt eiusdem generis: quod illud id est in genere in specie et in numero: quod est in potestate: post modum est in actu. Sicut enim in actu non distinguuntur a seipso numeraliter: ut est in potestate: et non sicut in actu non distinguuntur a seipso numerically: verum etiam species et individui. **C**um quo sequitur quod actus continet potentiam obiectivam est actus existentia et non actus formalis: quod illud id est actus formalis. scilicet forma substantialis ignis: potest esse in potentia et in actu existentia: et sic actus formalis non distinguatur ab actu existentia: aut potentia obiectiva. **2** modo aliquid dicitur esse in potentia quod est in potestate subiecta: et isto modo oī est potest recipere aliquem actu substantialem vel accidentalem: sicut est in potentia subiectiva: de qua potentia locutus est Aristoteles. 7. meta. t. c. 8. quod mā prima est ens in pura potentia. Isti potestia oppositum actus formalis: quod est sicut pura potentia: nullum actum formalem habet: et isto modo capiendo potentiam intellectus et quelibet potentia sensitiva est in potestate.

A. 3

Doc. sub. in pmo. di. 36.

Sco. i pmo dis. 36. q. vna. ea.

Lect. 8. 2. meta.